

СТАН ПОРОДИ ЛАНДРАС В УКРАЇНІ

О.В.Білоус

Державний науково-виробничий концерн “Селекція”

В.А.Медведєв, А.І.Хватов, Л.В.Россоха, В.І.Россоха, М.А.Хватова

Інститут тваринництва УААН

У статті наведено аналіз племінних ресурсів України в породі ландрас, результати бонітування свиней, генеалогічну структуру, узагальнені дані оцінки за відтворювальними якостями, та результати оцінки кнурів методом контрольної відгодівлі за енергією росту та м'ясо-сальними якостями нащадків.

свині, ландрас, лінія, родина, м'ясо-сальні якості

Удосконалення існуючих порід свиней зумовлено підвищеним попитом на високоякісну м'ясну свинину. Це потребує підвищення генетичного потенціалу продуктивності свиней і, в тому числі, породи ландрас [1]. Свиней цієї породи використовують для отримання товарних гібридів як батьківської форми на заключних етапах схрещування та гібридизації. Тому основну увагу належить віддавати відгодівельним та м'ясним якостям з урахуванням показників відтворення [2].

Основним методом удосконалення тварин є селекція, яка розробляє теорію та методи удосконалення існуючих і створення нових порід. Селекція включає, в першу чергу, добір та підбір тварин за основними селекційними ознаками. Підвищувати ефективність селекції можливо лише виходячи з загальних законів спадковості та мінливості конкретних ознак [3-4].

Одним з основних методів розведення свиней є чистопородне розведення. При чистопородному підборі отримують нащадків, подібних за типом, продуктивними якостями та спадковими особливостями з вихідними батьківськими формами. Помісі, отримані від схрещування, відрізняються від батьків підвищеною життєздатністю та іншими ознаками, а гібриди різко відрізняються від батьків за біологічними та господарськими ознаками.

Найважливішою біологічною особливістю чистопородних тварин є стійке успадковування нащадками породних якостей, закріплених підбором та тривалим відносно однорідним добором. Вони характеризуються низькою мінливістю, однотипністю екстер'єру, форм будови тіла та продуктивністю. Головна мета чистопородного розведення - збереження та поліпшення цінних якостей породи. Тому цей метод є найбільш ефективний при роботі з заводськими породами, удосконалення яких може бути успішно досягнуто без залучення інших порід [5-6]. Ураховуючи ряд змін, що виникли в тваринництві України (зменшення загального поголів'я свиней та збільшення

кількості господарств на 50-100 основних маток), нагальним стало питання розробки технології розведення свиней у невеликих закритих і напівзакритих стадах племінних заводів. При цьому доцільним є використання тварин імпоротної селекції (фінської, датської, французької), із застосуванням класичних методів чистопородного розведення та тощо.

Свині породи ландрас, поряд з полтавською м'ясною й українською м'ясною, є основною м'ясною породою в Україні. Слід зазначити, що виведення й удосконалення порід свиней викликане підвищенням попиту на високоякісну м'ясну свинину. Це вимагає підвищення генетичного потенціалу продуктивності і створення нових кросів для виробництва товарних гібридів. Саме в контексті цієї програми порода ландрас займає п'яте місце за поширенням у межах України серед інших планових порід свиней [1, 3]. Це пов'язано з високими відгодівельними (вік досягнення живої маси 100 кг – 190-200 днів при середньодобових приростах живої маси 740-800 г і витратах кормів 3,5-3,8 корм.од) та м'ясними якостями (вміст м'яса в туші 60-63 %, товщина шпику 26-28 мм), що добре поєднуються з досить високими репродуктивними якостями [6].

Однак основне призначення свиней породи ландрас – використання їх в якості батьківської форми на заключних етапах у системах схрещування і гібридизації, що сприяє підвищенню багатоплідності на 5,4–28,3 %, середньодобових приростів живої маси молодняку на відгодівлі на 3–11 %, вмісту м'яса в туші на 2,6–5,2 % [3].

Перед селекціонерами на сучасному етапі постає завдання стосовно свиней породи ландрас: не тільки зберегти наявні популяції, але й спрямувати роботу на удосконалення, поліпшення відгодівельних та м'ясних якостей, підвищення адаптаційної здатності тварин.

Проведено експедиційне обстеження та аналіз існуючого генофонду породи ландрас станом на 1.01.2005 року. Всього розведенням свиней породи ландрас займаються 22 суб'єкти племінної справи в Україні, у т.ч. 5 племінних заводів і 17 племінних репродукторів,

Загальна чисельність пробонітованого поголів'я цієї породи - 6156 голів, в т.ч. 152 основних і перевірюваних кнурів, основних і перевірюваних маток - 3024, ремонтних кнурців - 593 і свинок - 2504 голів,

У племзаводах зосереджено 20 % маточного поголів'я, в племінних репродукторах – 80 %.

Генеалогічний склад породи - 30 ліній і 50 родин.

Середній розмір лінії – 4 голови (Lim=1-12 голів), родини – 33 (Lim=2-154) голови. Мало розповсюджених ліній – 10 %. Вітчизняні лінії становлять 64 %, у т.ч. старі лінії (УЛН-1) – 42 % і нові закарпатські – 58 %.

Лінії, завезені з закордону складають 36 %, у т.ч. 48 % - датської селекції, 45 % – французької й інших – 7 %. У той же час виникають складності

при віднесенні свиней імпоротної селекції до “чистих” або ж кросованих ліній. Для прикладу, свині французької селекції позначаються як FH-012, так і 18LNF 013, або ж при реалізації вони отримують просто п’ятизначний номер

Родини вітчизняної селекції займають 46 % усього поголів’я, у т.ч. „старі” родини (УЛН-1) – 20 %. Найбільш поширеними серед них є родини Берти (31 %), Бламстіо – 19 %, Даги -16 %. Решту вітчизняних родин становлять нові родини закарпатської селекції.

Питома вага зарубіжних родин зросла до 54 %, у т.ч. датської селекції – 44 %, французької – 3 %, англійської та фінської – 7,0 %. Продуктивність маток основного стада: 10,38 поросят на 1 опорос (lim = 8,0-15,0), маса гнізда при відлученні у 2 міс – 160,3 кг (lim = 150-191 кг). По провідній групі – відповідно 10,8 голів (lim = 10,0-11,8) і 195,4 кілограмів (lim = 176,0-225,0).

Реалізовано всього 2060 голів племінного молодняку або по 0,85 голів від основної матки.

Оцінено 906 голів ремонтних кнурців і 3097 свинок.

Середній вік досягнення живої маси 100 кг у кнурців 191,8 дня при товщині шпику 24,3 мм; свинок - відповідно 200,8 дня і 24,7 мм.

Оцінено за відгодівельними і м’ясними ознаками 20 кнурів, 62 матки, 477 нащадків. Середній вік досягнення живої маси 100 кг - 183 дні при витратах кормів на 1 кг приросту – 3,69 корм. од, товщині шпику – 25,8 мм та довжині напівтуш - 98,8 см.

Висновки. В Україні в наявності досить чисельна та різноманітна популяція племінних свиней породи ландрас з достатньо високим генетичним потенціалом, яка потребує, в першу чергу, цілеспрямованих заходів в напрямі систематизації та корегування подальшої селекційно-племінної роботи.

Генофонд свиней імпоротної селекції слід завозити в Україну планово, з обов’язковою подальшою оцінкою, на основі якої розробляти рекомендації щодо використання нового генетичного матеріалу для програм удосконалення вітчизняної популяції свиней породи ландрас.

Для забезпечення розширення ареалу розведення, збільшення поголів’я, підвищення продуктивності необхідне поєднання зусиль науковців інституту-координатора породи, фахівців господарств і державного науково-виробничого концерну “Селекція” у формі асоціації по породі, що забезпечить сталий розвиток і підвищення ефективності галузі свинарства.

Бібліографічний список

1. Жебровский Л.С. и др. Генофонд сельскохозяйственных животных и его использование в селекции.-К:Колос, 1989.- С. 350.
2. Баньковский Б. Методы и практика выведения специализированных мясных пород, типов и линий свиней //Свиноводство.- 1996.- №1.-С. 15-20.
3. Березовський М., Хатько І. Більше уваги вирощуванню та оцінці племінних свиней //Тваринництво України.- 2002.- №8.- С. 20-22.

4. Михайлов И., Лобан Н. Интенсификация селекционного процесса //Свиноводство. - 1996.- №3.- С.13-14.

5. Жемерикина С.Л., Ухвертов М.П. Особенности аклиматизации племенных ландрасов в условиях Среднего Поволжья //Зоотехния.- 2002.- №11.- С 29-30.

6. Мысик А.Т. О развитии отрасли свиноводства в странах мира //Зоотехния.- 2002. - №11.- С.22-25.

СОСТОЯНИЕ ПОРОДЫ ЛАНДРАС В УКРАИНЕ

О.В.Билоус, Государственный научно-производственный концерн “Селекция”

В.А.Медведев, А.И.Хватов, Л.В.Россоха, В.И.Россоха, М.А.Хватова

Институт животноводства УААН

В статье приведен анализ племенных ресурсов Украины в породе ландрас, результаты бонитировки свиней, генеалогная структура, обобщенные данные оценки по воспроизводительным качествам и результаты оценки хряков методом контрольного откорма по энергии роста и мясо-сальным качествам потомков.

THE GENETIC RESOURCES OF THE LANDRAS PIG BREED IN UKRAINE.

O.V.Bylous, the state development farm “Selection”

V.A.Medvedev, A.I.Khvatov, L.V.Rossoha, V.I.Rossoha, M.A.Khvatova

The institute of animal science UAAS

This article presents the accountancy data on the genetic resources, class quality, heritability estimate, reproductive, growth & production performance of the Landras pig breed.

УДК 636.1.082

ИСПЫТАНИЯ И ОЦЕНКА ОРЛОВСКИХ РЫСАКОВ

Д.А. Волков

Институт животноводства УААН

Статья посвящена вопросам оценки племенной ценности жеребцов-производителей орловской рысистой породы по результатам ипподромных испытаний потомства. Рассмотрены возможные пути совершенствования генетического потенциала племенного ядра породы.

порода, орловский рысак, жеребец, испытания, потомство, резвость, сумма выигрыша, субъект племенного дела, линия

Результаты испытаний лошадей орловской рысистой породы на Киевском, Харьковском и Одесском ипподромах позволяют оценить жеребцов-производителей по качеству потомства и высказать некоторые замечания и взгляды относительно состояния, сохранения и дальнейшего совершенствования породы.

Всего за период с 1997 по 2002 год на ипподромах испытано 995 голов лошадей-потомков 57 жеребцов-производителей, в том числе 385 голов 2-